

Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo stažuotė Kroatijos švietimo institucijose

Spalio 20–26 dienomis pedagogų kvalifikacijos tobulinimo stažuotėje Kroatijoje dalyvavo Šiaulių universiteto doc. dr. Edita Musneckienė. Lankytasi Nacionalinėje švietimo ir mokytojų kvalifikacijos tobulinimo agentūroje, Zagrebo universiteto Mokytojų rengimo fakultete, privačioje ikimokyklinio ugdymo įstaigoje (Dobro Drvo), Matija Gubec pradinėje ir tarptautinio bakalaureato mokykloje, Jekovec profesinio rengimo mokykloje, Zagrebo V-joje gimnazijoje, Pehlin ir Nikole Tesle pagrindinėse mokyklose Rijekoje, bendrauta su Švietimo ministerijos įvairių padalinių atstovais. Stažuotės dalyviai domėjosi Kroatijos švietimo sistema, darbo su pradedančiais mokytojais ypatumais, mokytojų kvalifikacijos tobulinimu, veiklos vertinimu, pradedančiųjų pedagogų stažuotės organizavimu.

Kroatijos švietimo sistema daugeliu atžvilgių panaši į Lietuvos, tačiau pasižymi labiau centralizuotu valdymu. Daugelį procesų valdo Švietimo ir mokytojų rengimo agentūra, kuri atsakinga už mokyklų stebėseną, ugdymo turinį, tobulinimą, mokytojų stažuotes bei kvalifikacijos tobulinimą ir vertinimą.

Kroatijos švietimo sistemoje yra aiškiai apibrėžta mokytojų rengimo ir pradedančiųjų mokytojų licencijavimo tvarka. Mokytojai rengiami universitetuose ir turi būti įgiję ne tik bakalauro, bet ir magistro laipsnį.

Mokytojų pedagoginė stažuotė pirmaisiais darbo metais mokykloje yra privaloma ir organizuojama nustatyta tvarka. Pradedančiam pedagogui mokykloje yra skiriamas mentorius. Pedagogas vienerius metus stebi mentorius pamokas, rašo pedagoginės veiklos dienoraštį, atlieka įvairias užduotis. Mentorius stebi pradedančiojo pedagogo pamokas. Po vienerių metų pedagogas registruojasi stažuotės egzaminui, kuris susideda iš 3 dalių: teorinės dalies raštu, praktinės dalies – pravedama pamoka ir egzaminas žodžiu. Komisija, kurią sudaro Švietimo ir mokytojų rengimo agentūros atstovas, universiteto profesorius ir mokyklos atstovai, įvertina pedagogo veiklą ir sprendžia, ar suteikti teisę dirbti pedagogu. Neišlaikęs egzamino pradedantysis pedagogas gali pakartotinai laikyti egzaminą kitais metais. Įdomu tai, kad pedagogas laiko stažuotės egzaminą kitoje nei pats dirba ugdymo įstaigoje. Stažuotės egzamino vietą parenka agentūra. Tik po stažuotės sėkmingai išlaikius egzaminą mokytojas-stažuotojas gali tapti savarankiškai dirbančiu mokytoju. Tačiau įstaiga, kurioje atliekama stažuotė, negarantuoja darbo vietos mokytojui-stažuotojui – įgijęs teisę dirbti mokytoju, pedagogas dalyvauja konkurse į laisvas mokytojų vietas.

Kroatijoje, kaip ir daugelyje Europos valstybių, akcentuojamas mokytojų, ypač tikslųjų ir gamtos mokslų, trūkumas. Tai viena priežasčių, kodėl prioritinės švietimo sritys Kroatijoje – STEAM, robotika, programavimas, informacinės technologijos.

Mokytojų kvalifikacijos tobulinimą dažniausiai organizuoja Nacionalinė švietimo ir mokytojų kvalifikacijos tobulinimo agentūra (kursai yra nemokami). Mokytojas, siekiantis aukštesnės – mentorius – kategorijos, privalo tobulintis, jo pamokas vizituoja mokyklos direktorius ar administracijos atstovas bei Agentūros atstovai.